

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему «Амортизація необоротних активів у системі сучасного обліку та контролю вітчизняних підприємств (на прикладі ТОВ «Алвас»)»
(назва теми)

Виконавець:

студентка факультету менеджменту, обліку та інформаційних технологій

Новіцька Вікторія Євгенівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

Доктор економічних наук, професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Артюх Оксана Валентинівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Одним з найбільш складних і суперечливих питань бухгалтерського обліку в Україні на сьогодні є облік амортизації необоротних активів, які у складі господарських засобів підприємства займають, зазвичай, досить велику вагу. Амортизація, одночасно виступаючи як витрати виробництва та як джерело відтворення необоротних активів, є важливою складовою фінансово-господарської діяльності підприємства, що впливає на широке коло економічних показників - собівартість, ціну, прибуток, податки, кількісні та якісні оцінки виробничого потенціалу. Тому дослідження амортизації необоротних активів у системі сучасного обліку та контролю вітчизняних підприємств є актуальними, що і визначило тему кваліфікаційної роботи.

Мета дослідження – є обґрунтування теоретичних та методичних аспектів амортизації необоротних активів у системі обліку, аналізу, аудиту та розробка напрямів їх удосконалення на вітчизняних підприємствах.

Завдання дослідження:

- дослідити економічну сутність амортизації, її визначення в системі бухгалтерського обліку та оподаткування;
- розглянути методи нарахування амортизації необоротних активів у межах міжнародного та національного регулювання
- визначити порядок формування в обліку та звітності інформації про амортизацію необоротних активів;
- надати загальну економічну характеристику ТОВ «Алвас»;
- розглянути документальне забезпечення амортизації необоротних активів на базовому підприємстві;
- за допомогою економіко-математичного моделювання визначити оптимальний вплив методу нарахування амортизації на витрати підприємства;
- проаналізувати головний чинник відтворення основних засобів - амортизаційні відрахування;
- розкрити методичні засади внутрішнього аудиту амортизації необоротних активів у системі фінансового контролю
- дослідити напрями удосконалення амортизаційної політики підприємств України.

Об'єкт дослідження – організація обліку, аналізу та аудиту амортизації необоротних активів на ТОВ «Алвас».

Предмет дослідження – є сукупність теоретико-методичних та прикладних аспектів обліку, аналізу та аудиту амортизації необоротних активів.

Методи дослідження. В роботі використано загальнонаукові і спеціальні методи: теоретичного узагальнення і порівняння – для розкриття сутності амортизації як економічної категорії; індукція та дедукція – для визначення теоретичних основ обліку амортизації необоротних активів; спостереження – для вивчення стану амортизації необоротних активів в системі обліку на досліджуваному підприємстві; економіко-математичного моделювання – для

обґрунтування найбільш доцільного методу нарахування амортизації. При дослідженні впливу амортизаційних відрахувань на фінансовий стан підприємства використовувались методи економічного аналізу.

Інформаційна база дослідження –законодавчі та інші нормативно-правові акти, статистичні дані в обліковій та контрольній сферах, наукові статті у фахових виданнях, автореферати, монографії, матеріали науково-практичних конференцій з питань амортизації необоротних активів, а також статутні та внутрішні регламенти досліджуваного підприємства, його облікова та звітна документація за період дослідження.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (54 найменування) та 11-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 79 сторінок. Основний зміст викладено на 72 сторінках. Робота містить 20 таблиць, 17 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні основи обліку амортизації необоротних активів»** розглядається економічна сутність амортизації в системі бухгалтерського обліку та оподаткуванні. Досліджуються методи амортизації необоротних активів у межах міжнародного і національного регулювання, вивчається порядок формування в обліку та звітності інформації про амортизацію необоротних активів.

У другому розділі **«Діюча практика обліку амортизації необоротних активів»** надається загальна економічна характеристика ТОВ «Алвас», розглядається документальне забезпечення амортизації необоротних активів на підприємстві. За допомогою економіко-математичного моделювання визначається вплив різних методів нарахування амортизації на формування дати виникнення витрат та їх розміру з метою обрання оптимального методу на підприємстві.

У третьому розділі **«Методичні аспекти аналізу та аудиту амортизації необоротних активів»** проаналізовані амортизаційні відрахування як головний чинник відтворення основних засобів на підприємстві. Розкрито методичні засади внутрішнього аудиту амортизації необоротних активів у системі фінансового контролю та досліджено напрями удосконалення амортизаційної політики на підприємствах України.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. При дослідженні економічної сутності амортизації, її визначення в системі бухгалтерського обліку та оподаткуванні з'ясовано, що амортизація, як економічна категорія, представляє собою процес систематичного повернення в обіг авансованих раніше коштів на придбання необоротних активів шляхом включення суми їх зносу до відповідних витрат. Окреслено принципи, функції амортизації та загальні засади відтворення необоротних активів за рахунок амортизації.

2. При розгляді методів нарахування амортизації необоротних активів у співставленні вимог міжнародних та національних стандартів окреслено переваги та недоліки методів амортизації, їхній вплив на очікуваний спосіб отримання

економічних вигід від таких активів; унаочнена поетапна модель доцільності вибору того чи іншого методу амортизації для вітчизняних підприємств.

3. На підставі вивчення основних аспектів організації та ведення синтетичного, аналітичного обліку амортизації необоротних активів розглянуто відображення в бухгалтерському обліку типових операцій, пов'язаних з нарахуванням амортизації необоротних активів у результаті їхнього поліпшення.

4. При розгляді порядку формування у фінансовій та податковій звітності інформації про амортизацію необоротних активів встановлено, що відповідно до діючого законодавства підприємством інформація про суми нарахованої амортизації відображається у Додатках РІ та АМ до Податкової декларації з податку на прибуток підприємств; у фінансовій звітності дані про наявність та амортизацію необоротних активів надаються з різною деталізацією у Балансі (Звіті про фінансовий стан), Звіті про фінансові результати, Звіті про рух грошових коштів, Примітках до річної фінансової звітності.

5. Для дослідження діючої практики обліку амортизації необоротних активів надана загальна економічна характеристика ТОВ «Алвас» та розглянуто документальне забезпечення операцій, пов'язаних з нарахуванням амортизації необоротних активів. З'ясовано, що форма ведення обліку на базовому підприємстві є автоматизованою за допомогою програм «1С: Бухгалтерія», «Банк-клієнт», «Me.doc». Як платник податків, ТОВ «Алвас» знаходиться на загальній системі оподаткування та є платником податку на прибуток, ПДВ, акцизного податку та інших податків та зборів. Бухгалтерський облік організований у відповідності до прийнятої облікової політики. Загальний аналіз статей фінансової звітності показує, що на кінець звітного періоду підприємство має стабільний фінансовий стан, значно покращило результати фінансово-господарської діяльності через зростання обсягів реалізації, оптимізацію витрат, збільшення платоспроможності.

6. За допомогою економіко-математичного моделювання визначено оптимальний вплив методу нарахування амортизації на витрати підприємства та доведено, що для різних груп основних засобів в цілях економічної доцільності варто застосовувати диференційований підхід до вибору методів амортизації.

7. На підставі даних фінансової звітності проведено аналіз складу та структури необоротних активів ТОВ «Алвас». Відтворення основних засобів розглянуто за допомогою співставлення коефіцієнтів оновлення, вибуття, зносу, придатності. Проаналізована питома вага амортизаційних відрахувань у структурі витрат ТОВ «Алвас». Така аналітична робота дала змогу відмітити позитивну тенденцію у процесі відтворення основних засобів, Зниження коефіцієнту зносу основних засобів вказує на підвищення виробничого потенціалу підприємства та на покращення його поточної політики управління основними засобами.

8. Розкриття загальної концепції внутрішнього аудиту амортизації необоротних активів шляхом визначення мети, предмету, об'єктів, завдань, методів, джерел інформації та етапів проведення аудиту дало змогу: дослідити методичні засади внутрішнього аудиту амортизації необоротних активів у системі фінансового контролю; окреслити поетапну послідовність дій аудитора у відповідності до плану і програми аудиту; узагальнити типові помилки в обліку амортизації необоротних

активів, які виявляються у процесі аудиторської перевірки; та запропонувати окремі форми робочих документів з метою підвищення якості та системності аудиту амортизації основних засобів та інших необоротних активів.

9. Розгляд основних причин недосконалості амортизаційної політики вітчизняних підприємств дав змогу довести, що підвищення ефективності використання основних засобів зумовлюється науково обґрунтованою амортизаційною політикою, тому формувати її варто у певній послідовності. З цього приводу управлінському персоналу запропоновано впроваджувати на ТОВ «Алвас» напрями удосконалення амортизаційної політики, які пов'язані з політикою відтворення, що визначається системою методичних заходів, спрямованих на максимізацію прибутку підприємств України.

АНОТАЦІЯ

Новіцька В. Є. «Амортизація необоротних активів у системі сучасного обліку та контролю вітчизняних підприємств (на прикладі ТОВ «Алвас»)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою професійного спрямування «Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності». – Одеський національний економічний університет. Одеса, 2021.

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – є організація обліку, аналізу та аудиту амортизації необоротних активів на ТОВ «Алвас».

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку амортизації необоротних активів у системі бухгалтерського обліку та оподаткуванні. Досліджуються економічна сутність амортизації, методи амортизації необоротних активів у межах міжнародного та національного регулювання, порядок формування в обліку та звітності інформації про амортизацію необоротних активів.

Надається загальна економічна характеристика ТОВ «Алвас», розглядається документальне забезпечення амортизації необоротних активів на підприємстві. За допомогою економіко-математичного моделювання визначається вплив різних методів нарахування амортизації на формування дати виникнення витрат та їх розміру з метою обрання оптимального методу на підприємстві.

Проаналізовані амортизаційні відрахування як головний чинник відтворення основних засобів на підприємстві. Розкрито методичні засади внутрішнього аудиту амортизації необоротних активів у системі фінансового контролю та досліджено напрями удосконалення амортизаційної політики на підприємствах України.

Ключові слова: амортизація, документальне забезпечення, нормативне регулювання, методи амортизації, внутрішній аудит, амортизаційна політика, необоротні активи.

ANNOTATION

Novitska V. Y. «Depreciation of non-current assets in the system of modern accounting and control of domestic enterprises (on the example of LLC «Alvas»)»

Thesis for a Master degree in specialty 071 «Accounting and Taxation» under the master's program «Accounting, audit and taxation of business activities». – Odessa National Economic University. Odessa, 2021.

Thesis consists of three chapters. Object of study – there is an organization of accounting, analysis and audit of depreciation of non-current assets at LLC «Alvas».

Diploma thesis deals with theoretical aspects of accounting for depreciation of non-current assets in the system of accounting and taxation. The economic essence of depreciation, methods of depreciation of non-current assets within the framework of international and national regulation, the order of formation in accounting and reporting of information on depreciation of non-current assets are investigated.

The general economic characteristic of LLC «Alvas» is given, documentary support of depreciation of non-current assets at the enterprise is considered. With the help of economic-mathematical modeling the influence of different methods of depreciation on the formation of the date of occurrence of costs and their size in order to choose the optimal method at the enterprise is determined.

Depreciation deductions as the main factor of reproduction of fixed assets at the enterprise are analyzed. The methodical bases of internal audit of depreciation of non-current assets in the system of financial control are revealed and the directions of improvement of depreciation policy at the enterprises of Ukraine are investigated.

Key words: depreciation, documentation, normative regulation, depreciation methods, internal audit, depreciation policy, non-current assets.